

“Uydurma şeyler de gerçek olabilir. Bir hikâye senin için önemliyse gerçektir, hiç yaşanmamış olsa bile.”

Dylan Thomas Ödüllü Maggie Shipstead, büyük beğeni toplayan ilk romanı *Hafif Yaralar*'ın ardından profesyonel balenin tutkulu ve politik dünyasına dair son derece etkileyici bir romanla okurlarıyla buluşuyor.

Şaşirt Beni!, dünyaca ünlü balet Arslan Rusakov ile mesleğinin ilk yıllarındaki balerin Joan'un tutku dolu hikâyesi... Genç balerin Joan'un hayatı, Arslan Rusakov'un Sovyetler Birliği'nden Amerika Birleşik Devletleri'ne iltica etmesiyle değişir. Arslan'ın kariyeri New York'ta yükselirken, Joan'un ki yavaş yavaş düşüşe geçer.

Zamanla tutkusu sıradanlığa dönüşen Joan, Arslan'la ilişkisi bozduktan sonra kendine yeni bir hayat kurmak için planlar yapar. Baleyi bırakır, “zararsız” bir adamla evlenir ve oğulları Harry ile birlikte Kaliforniya'ya yerleşir. Ancak yıllar içinde Joan, baleyle işinin henüz bitmediğini anlar, çünkü Harry'nin bir dâhi olduğu konusunda hiçbir şüphe yoktur.

Harry'nin başarısı onu Arslan'la yakın temasa geçirdiğinde, Joan'un geçmişi ve bugünü arasında kurduğu hassas dengeyi bozan patlayıcı sırlar ortaya çıkar. Joan, Harry sayesinde geride bıraktığını sandığı bir dünyaya, tehlikeli sırların içine ve kaçınılmaz olarak Arslan'a geri çekilir. Nihayetinde Joan, kendi kaderini tayin edemeyeceğini anlar.

Shipstead, zarif ve taklit edilemez kalemiyle bizi olağanüstü bir dünyaya, canlı ve fırtınalı karakterlerin hayatlarına çekiyor. Entrika ve duygusal nüanslarla dolu *Şaşirt Beni!*, Shipstead'in yeteneğini gözler önüne seriyor!

MAGGIE
SHIPSTEAD

ŞAŞİRT
beni!

ŞAŞİRT

beni!

MAGGIE
SHIPSTEAD

Çeviren: İrem Sağlamer

ŞAŞIRT BENİ!

Translated from the English Language edition of ASTONISH ME by Maggie Shipstead, originally published by C. Fletcher & Company, LLC, This edition arranged through Kayı Agency. Copyright © 2012 Maggie Shipstead. Turkish translation Copyright © 2022 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali, C. Fletcher & Company, LLC, tarafından ASTONISH ME adıyla yayımlanmıştır. Bu eser Kayı Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SANDER YAYINLARI

Fetih Mah. Tahralı Sok. Kavakyeli İş Merkezi

No:7/E İç Kapı No:16 Ataşehir/İstanbul

Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: sander@sanderyayinlari.com

www.facebook.com/sanderyayinlari

www.twitter.com/SanderYay

www.instagram.com/sanderyayinlari

<https://sanderyayinlari.com>

ISBN: 9786256974593

Yayıncı Sertifika No: 45798

1. Baskı: İstanbul 2023

İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa

Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur

Çeviren: İrem Sağlamer

Editör: Gülnur Gözübek

Redaksiyon: Gülden Girgin

Son Okuma: Betül Yılmaz

Mizanpaj: Özkan Köse

Kapak Tasarımı: Özkan Köse

Orijinal Adı: Astonish Me

BASILDIĞI YER

Kaplan Ofset

Davutpaşa Caddesi, Güven İş Merkezi C Blok No: 279-280 İstanbul

Sertifika No: 44367

© *Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.*

ŞAŞIRT BENİ!

MAGGIE SHIPSTEAD

Çeviren: İrem Sağlamer

 sander yayınları

İki sevgili arkadaşıma:

Sanatla yaşamın birleştiği yeri bilen

NICHOLAS

ve benimle beraber baleye giden

MICHELLE.

I

Eylül 1977, New York City

KULİSTE, PERDE KABLÖLARI, İPEK ÇİÇEK TAÇLARI ve lavtalarla tıkabasa dolu metal bir rafın arkasındaki sepette iki siyah dakhund yatıyor. Uyanık ama hareketsizler. Tedirgin gözleri, gülümseyerek ve sıçrayarak sahne arkasına gelen ve kendilerini şiddetli bir tükenmişliğe teslim eden, elleri kalçalarında, göğüsleri yarış atları gibi inip kalkan dansçılara dikili. Dansçılar ışık direklerine yapışkan bantla tutturulmuş kutulardan avuç dolusu kâğıt mendil alıp yüzlerini ve göğüslerini siliyor. Terleri yere damlıyor. Bir sahne görevlisi amonyak kokulu bir paspasla yerleri siliyor. *Pas de deux** başlıyor. İki Rus yıldız ışığın altında yalnız, her ikisi de kaçak. Sahnenin zemininde siyah buzun donuk parıltısı var; reçi- ne zemini kar gibi kaplıyor.

Genelde figüranlar köpeklere yaklaşmaya cesaret edemiyor ama Joan Joyce çömeliyor ve uzun sırtlarını okşuyor. Kadifemsi kulaklarını ve pürüzsüz küçük kafalarını elliyor. Hayvanlar sepetlerinde büzülüyor ama o ısrar ediyor. Gölgelelerin arasında diğer figüran kızlar grup hâlinde bekliyor, tütüleri birbirine dolaşmış sert lavanta çiçekleri gibi üst üste.

“Ne yapıyorsun?” diye fısıldıyor içlerinden biri. “Onlara dokunamazsın.”

Joan’un oda arkadaşı solo dansçı Elaine Costas duvara yaslanmış, esneme yapıyor. Bale pabuçlarının tabanları dua eden

* (Fr.) İkili dans. Biri kadın biri erkek iki dansçının beraber dans etmesi. (ç.n.)

eller gibi birbirine yapışık, başı ayaklarının kemerlerine doğru eğik. Sarı kostümünün üst kısmı altın işlemeli. Başını kaldırıp “Ludmilla, Joan’u öldürecek olsaydı şimdide kadar yapardı,” diyor.

Köpeklerden biri patisini Joan’un bileğine dayayıp onu itiyor. Sert, kapkara tırnakları derisine batıyor. Onu öpüyor. Köpek kulaklarını dikiyor, daha sonra kendine geliyor ve kulaklarını indirerek ilgisini gizliyor. Joan, hiçbir zaman bu geceki kadar iyi dans etmemişti. O, figüranlardan yalnızca biri ama aynı zamanda tümüyle kendisi, hem bir bütünün parçası hem de tek başına bir bütün. Rahim duvarına yapışan minik bir yuvar gibi ama kendisini bir ateşböceği gibi saydam ve parlak hissediyor.

Arslan Rusakov ve Ludmilla Yedemskaya siyah sahne perdelerinin arasındaki parlak hatta beliriyor ve duruyor, terden ve beyaz ışıktan parlıyorlar. Adam, kadının belini avuçlarının arasında döndürüyor, yüzü coşkulu bir maske. Bir balede aşk ansızın var olan bir şeydir. Başlangıcını pandomim, kendinden geçmiş yüzler ve bir dans belirlir. Sonra kulise ya da perdenin arkasına gizlendiklerinde dansçılar gulyabaniler gibi yüzlerini buruşturup acılarını gösterirler.

Elaine bazen evlerinde, Arslan’ın suratının kaba bir taklidini yapıyor, gösterişli bir şekilde dans ediyor ve sonra kendisini yanıtlamak için Ludmilla’nın gülümsemesinin parodisiyle dönüyor: Zalim gözlerin altında çıplak dişler. Joan gülüyor ve bunu tekrar yapmasını istiyor ama bu gülünç taklit can yakıyor. Arslan onun sevgilisiydi. Kaçmasına yardım eden oydu.

O ve Ludmilla, Kirov’dayken birlikteydi ve şimdi evleniyorlar. Bir *Kuşu Gölü* gösterisinin ardından bütün topluluğa şampanya patlatarak nişanlandıklarını ilan etmişlerdi. Ludmilla’nın başında beyaz tüylerden bir taç vardı. Joan’la Arslan, Ludmilla gelmeden önce ayrılmıştı ama yine de ufak, sarı saçlı Rus, Joan’da hakarete uğramışlık, yoksun kalmışlık, mahrum bırakılmışlık duyguları uyandırıyor.

Ludmilla alkışlarla kulise süzülüyor. Arslan’ın solo dansının müziği başlıyor. Joan köpekleri sevmeye devam ediyor ama hayvanlar sahibelerini görmek için uzun boyunlarını uzatıyor.

Ludmilla bir an sonra “İyi değiller,” diyor. Aksanı gırtlığı-nın arkasındaki bir taş gibi düz ve ağır. “Dokunmamalısın.”

Perdeden önce Ludmilla ısınırken dakhundlar ayakları-nın etrafında doluyor, tekmelenmekten kıl payı kurtulu-yorlar. Onları asla önemsiyormuş gibi görünmese de her der-se, her provaya, her kostüm denemesine, her gösteriye, her galaya getiriyor. Ülkesini terk edip New York’a geldiğinde, Leningrad’da bıraktığı dakhundların yerini almaları için on-ları Arslan hediye etmişti. Kemikli, pişman yüzleri diğer pek çoğunun yüzü gibi hep ona dönük. Havlamak akıllarına bile gelmiyor, büyük ziller şangırdadığında ya da sahne görevlile-ri sihirli bir pus yaratmak veya bir göl görüntüsü oluşturmak için soğuk sis bulutları pompaladığında bile.

“Sevimli görünüyorlar,” diyor Joan.

Bir kâğıt mendili yanaklarına dokunduran Ludmilla, ona neşeli bir kindarlıkla bakıyor.

“Isırırılar.”

“Sanmıyorum.”

“Onlar benim köpeklerim, senin değil ama ısırılmak isti-yorsan keyfin bilir.”

“Keyfin bilir,” Arslan’ın söylediği bir şey çünkü Joan’un söylediği bir şey. Arslan’a kendisi öğretmişti ve o da şimdi Ludmilla’ya öğretiyordu.

Joan dakhundları son kez okşuyor -bir tanesi minik, keskin beyaz dişlerini gösteriyor, sahibeleri gibi narin ve tehditkâr- ve ayağa kalkıyor. Ludmilla müzik hızlanır ve saçlarından terler fış-kırırken Arslan’ın sahnenin ortasında *pirouette** yapışını seyret-mek için uzaklaşıyor. O bir prens! Bu onun düğün günü! Arslan orkestra şefiyle yarışıyor, daha fazla dönmeye çalışıyor. Bitirdi-ğinde seyirci her zamanki gibi muazzam, uysal kükremesini koyverecek. Alkışlar kesin ama o yine de hak edecek. O olağ-

* (Fr.) Bale terimi. Bir nokta üzerinde tek ayak üzerinde dönme hareketi. (ç.n.)

nüstü. Seyirci onu olağanüstü olduğu ve aynı zamanda düşman olarak doğduğu hâlde onlara dans etmeye geldiği için seviyor.

Ve müzik bitiyor. Son dönüşünde ritmi kaçırıyor. Tiyatronun ortasına kükreme patlıyor, binanın arkasına doğru yayılıyor. Arslan eğiliyor, tekrar eğiliyor, alçakgönüllü bir baş hareketi sunuyor. Ludmilla dikiliyor, kollarını havaya kaldırıyor ve hızla kulisten fırlıyor. Solo dansı başlıyor ama Joan seyretmiyor.

Joan pek çok gebe dansçı tanımıştı ama çok azı bu şekilde kalmıştı ve sadece biri daha sonra topluluğa geri dönmüştü. İşinden aylarca uzak kalması ve yavaş forma girme mücadelesi başlanacak kadar şöhretli bir baş balerindi. Joan'un tanıdığı pek çok kadın için bir çocuk düşünülemez bir şeydi. Beden çoktan sunuldu; beden sahipli. Sadece sekiz haftalık ya da biraz daha fazla hamile ve hâlâ belli olmuyor ama ortaya çıkmamış olmasına şaşkın. Dansçılar birbirlerini yakından gözetliyor, zayıflık şüphesi ihbar ediliyor. Joan, Elaine tahmin etmiş olabilir diye düşünüyor ama sorgulamak ya da dedikodu yapmak huyu değil. Çoğu zaman sabahları dersten önce bir muz paylaşıyorlar ama Joan'un hem midesi bulanıyor hem de açlıktan öldüğü için kızarmış ve üzerine yerfıstığı ezmesi sürülmüş gözleme aşeriyor. Yarım muzunu yiyen Elaine, yapışkan bıçağın geçişini seyrederken bir şey söylemiyor. Neyse ki Joan'un mide bulantısı sabah dersinde mucizevi bir şekilde azalıyor. Böylece kusarak kendini ele vermiyor.

Temmuzda elektrik kesintisinin ardından bileği burkulmuş gibi yapıp Şikago'ya, Jacob'ı görmeye gitmişti. O erkek arkadaşı değildi. Lisede birbirlerini çok yakın arkadaş ilan etmişlerdi, birbirlerine bağlı ama platonik çift durumlarından gurur duyuyorlardı. Onlara çağdaş, çevrelerinde ortaya çıkıveren kısa ömürlü, heyecan dolu hormonal eşleşmelerden çok uzak görünen bir ilişkiydi bu. Ama Joan, Jacob'ın daha fazlasını istediğini biliyordu. Uzun bir süre bir şeylere kalkışmayacak kadar çekingen ve gururluydu.

Joan' u bir defa, liseden ayrılmadan önce öpmüştü. Çok büyük bir şey isteyen türden bir öpüşmeydi. Onu ittiğinde kızmıştı ve Joan öfkesini tersine çevirmiş, onu bununla cezalandırmış ve onun arkasına gizlenmişti. Sonra Jacob gitti ve mektuplaştılar, ki bu daha güvenli görünüyordu.

Jacob' ın hâlâ en iyi arkadaşı olduğunu düşünüyordu. Oysa Arslan' la birlikte olduğu ve Arslan' la birlikte olmaktan kurtulduğu süre boyunca dostluklarının ayrıkotlarının altında kaybolmasına, nadasa bırakılmasına izin vermişti. Onu ihmal ettiğini kabullenmektense bu şekilde düşünmeyi -Jacob' la olan bağının dinlendiğini, kendini toparladığını- yeğliyordu. Ama Jacob bağışlayıcı, teselli edici ve sabırlı bir tipti.

Şikago' da, ilk başta lisedeki yakınlıklarının şen şakrak bir sürümünü canlandırmış, onu gürültülü ve kokulu bir bara götürmüş, takıldığı son kadından söz etmiş, içkileri onun ısmarlamasına izin vermişti. Kardeşçe bir havayla "Korkunç Arslan' dan ne haber?" diye sormuştu. Ama ivmeyi değiştirmek zor olmamıştı. İçerlerken onun koluna dokunmuş, ona yaslanmış, dairesine giderlerken ona dayanmış ve son içkilerin ardından onu özlediğini söylemişti. "Düşünüyordum," dedi. "Uzun zaman önce benden istediğin gibi."

"Yaa," dedi temkinli. Çökük sırtlı kanepesinde oturuyorlardı.

"Belki."

"Belki ne?"

Ona bakamayacak kadar korkuyordu.

"Sadece, yani, belki."

Çekinme, pazarlık, anımsama ve belirsizlikle dolu bir gece beklemişti. Ama bunun yerine o, gözlüğünü çıkarıp dikkatle eski püskü sehпасına koymuş ve daha önce, yeni yetmelerken yaptığı gibi üzerine atlamıştı. Joan kendine rağmen güldü.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Hiç," dedi. "Sinirim bozuldu sadece."

Hapların ya da prezervatiflerin lafı geçmemiştir. Sonunda, gerçekleşecek olan şeyi geciktirecek bir şey yapmaktan korktuğunu hissetmiştir.

Ludmilla müzik solosunun sonuna doğru güçlenirken, sahenin bir ucundan diğer ucuna hızla dönerek ilerliyor. Grup-taki eflatun tütülü kızlar bacaklarını sallayarak hazırlanıyor. Joan seyircilerin alkışlamak için nasıl sabırsızlandığını hissedebiliyor. Elleri, birbirini iten mıknaatılar gibi ayrı duruyor. Ludmilla dönerken gerilimi kendi etrafına sarıyor.

Joan karnı belli olmaya başladığında, ortaya çıktığında pişmanlık, üzüntü ve korku duyacağını biliyor ama şimdi amaç duygusu, ikinci perdenin av borusu gibi içinde yükseliyor. Gücüne, ortaya çıkış şekline şaşıyor.

Alkış. Diğerlerine katılıyor ve ışıkların altına çıkıyor.

YAZ UZUN, SICAK VE KARGAŞA İÇİNDE GEÇİYORDU. Uygarlık kırılğan görünüyordu. Temmuzda bir gece elektrikler kesildiğinde binlerce kişi yağmaya ve hırsızlığa çıktı, yangınlar çıkıyordu. David Berkowitz tutuklandı ama rastgele ölümün hayaleti dolaşmaya devam ediyor. Elaine şehirdeki bütün fedailerini tanıyor ve Joan' u partilerle gece kulüplerine sürüklüyor. Buralarda gözalıcı insanlar kimi zaman Kleopatra, tek boynuzlu at ve Dionisos kostümleriyle dumanların ve çakan ışıkların arasında beliriyor, kayıyor ve dönüyor. Nasıl dans ettiklerini umursamıyor, sadece dans ediyor.

Sıcak bölgeler. Joan sıcak su bacalarını, volkanik çatlakları düşünüyor. Kalabalıkları ve itişip kakışmayı sevmiyor ama Stüdyo 54'te gülerken cennet tozu* çekenleri gördü, Plato's Retreat'teki âlem odasını kapıdan dikizledi ve tanıdığı birisi tarafından şehir merkezindeki tehlikeli mekânlara ve ambar gibi çatı katlarındaki yasadışı partilere giden gizli merdivenlere birden fazla kere götürüldü.

* Argoda kokain. (ç.n.)

Elaine dışarıdayken bir balerine benzemiyor -dans pistinde oynak ve kıvrak oluyor, karşısına hangi erkek çıkarsa onun adımlarına uyuyor- ama Joan fazla titiz, fazla çekingen, fazla katı. Uyuşturucu denedi ama bu da onu bir banka yapışmış ya da bir tuvalet kabininde büzülmüş, kaygıdan kımıldayamaz bir hâle getiriyordu.

Elaine belirgin bir sonucu olmayan, istikrarlı ama sıkı bir cennet tozu diyeti uyguluyor. “Püf noktası kontrol,” demişti Joan’a. Elaine’in cennet tozu için kesin bir sınırı, bir perhizi var. Bir gösteriden önce güven kazanmak için bir fırt, zorlanıyorsa perde arasında bir fırt daha çeker. Dışarı çıktığında, haftada bir ya da iki kere -iki kereden fazla değil- bir ya da iki çizgi çeker ve birkaç kilo vermek istediğinde öğlen yemeğinin yerine melek tozu koyar. Uçma peşinde değil, her zaman istemiyor, sadece canlandırıcılığını istiyor. Parasız kaldıysa ve ona destek olan bir erkek yoksa tamamen bırakır. Sorun yok. Bu şekilde bu günlük bir alışkanlık, çoktan denetim altın alınmış bir şey ve uyuşturucu önemli olan şeyle ki bu da dans, çatışmıyor.

Elaine’in her zaman erkekleri var ama hiçbir zaman âşık olmuyor, perhizlere inanan sanat yönetmeni Bay K’den başkasına. Onların aşkı yönetilebilir, yönetilmek zorunda. Joan, Elaine’in Arslan’la olan çalkantılı beyhude ilişkisi sırasında bu kadar sevecen olmasına, bir ilişkiye başlarsa Arslan’ın sürekli bağlılığını sağlama alacak varsayımsal olayları, açıklamaları bir komplocunun titizliğiyle planlamasını bu kadar sabırla dinlemesine şaşmıştı. Arslan! Hiç kimseye sadık kalmamış ve onu seviyor gibi görünmeyen adam. Belki de Elaine yönetilemez aşkın yakınlığının, onun vınlayarak yanından geçivermesinin, bir başkasının denetimini yitirmesinin görüntüsünün keyfini çıkarıyordu. Bu tür şeylere özlem duyuyor olmalıydı yoksa gece hayatına bu kadar düşkün olmazdı. Joan onun gebelikle ilgili ne düşüneceğini -muhtemelen çoktandır düşünüyor- merak ediyordu.

Temizlikçiler tiyatrodan dolaşıyor, faraşlarını takırdatıyor. Seyirciler hayretler içinde Columbus Caddesi’ne aktı. Arslan’la

Ludmilla sahne kapısından sıvışıp gitti. Yarın grup dersiyle başlayacak. Neredeyse her gün dersle başlıyor, biçimsiz ve sorunlu olmayanlarla. Sadece geceden kalanlar Joan'u daha fazla esneme yapmaktan, daha fazla dans etmekten, piyanonun hoş iniş çıkışlarından ve tıkırtısından ayırıyor. Bay K devriye gezerken herkes bale barlarında kazağını omuzlarına bağlamış bağıyor.

“Ve aç ve iki ve tekrar bacağına uzat ve KALDIR! Kal, kal, kal. Hayır kızım. Böyle.”

Joan yapabiliyorken uyumalı ama eve dönmeye hazır değil. Küçük oturma odalarının öbür ucundaki duvara dayalı bir yataкта yatıyor. Mahremiyetini sağlamak için Hint pamuğundan desenli bir çarşafı duvara tutturdur ve yatağının üzerine yatarak bir tür çadır kurdu ama çarşaf sadece odanın daha da sefil ve harap görünmesine yarıyor. Oda bir bakıma böyle. Daire geçici bir yer, dersler ve gösteriler arasında gidilecek bir yer, âlemlerden sonra ayılacak bir yer.

Elaine'i solo dansçıların giyinme odasında buluyor.

Kapının arasından bakarak “Dışarı çıkmak ister misin?” diye soruyor.

Havluya sarınmış Elaine dümdüz, simsiyah saç perdesini tarıyor ve uzun makyaj masasının aynasında kendisini inceliyor. Masada şarap dolu plastik bir bardak duruyor, çevresinde renkli göz farları, allıklar, taş pudra kutuları, plastik kılıflarında yayılmış takma kirpikler var. Şarap, geceleri sakinleşmesini sağlıyor. İki bardaktan fazla değil.

“Elbette. Nereye?”

“Bilmiyorum. Sen bilirsin diye düşündüm.”

Elaine eliyle onu içeri çağırıyor.

“Gel çabuk.”

Birkaç solo dansçı hâlâ ortalıkta. Biri makyaj pamuğuyla gözkapaklarını siliyor. Bir başkası çırılçıplak durmuş, saçlarını kurutuyor. Bir diğeri dans çantasını omzuna atıp gidiyor, geçerken Joan'un omzuna dostça vuruyor. Bir kostüm yardımcısı

odada dolaşüyor, yıkanacak taytları topluyor, askılardaki kostümleri düzeltiyor, askıları tekerlekli askılığa asıyor. Joan içeriye girip masaya tünüyor.

“Giyecek başka bir şeyin var mı?” diye soruyor Elaine.

Joan kot pantolonuna, platform sandaletlerine ve çizgili, kısa, kolsuz bluzuna bakıp “Hayır,” diyor.

“O zaman önce eve gidelim.”

“Hayır Elaine, lütfen. Hevesim kaçacak. Basit bir yere gidelim. Büyük bir şey olması gerekmiyor. Sadece bir yerde bir içki. Doğrudan eve gitmek istemiyorum.”

“Peki, tamam,” diyen Elaine, masanın altından dans çantasını çıkarıp eşeliyor. Dertop olmuş mor bir bezi Joan’a uzatıyor.

“Al.”

Joan dekolmeli, bol, saydam bluzu açıyor.

“Bundan meme uçlarım görünür mü?”

Laf ağzından çıkar çıkmaz büyümüş memelerine dikkat çektiği için pişman oluyor.

Elaine’in uzun, dar burnuna yakın keskin ve yeşil gözleri onu yerine sabitliyor. Gözlerinde bir değişiklik yok. “Pek sayılmaz,” diyor. Fön makineli çıplak dansçıya dönüyor.

“Yvette, giyip üstümde paralamak üzere ödünç alabileceğim bir şeyin var mı?”

“Küçük bir elbisem var,” diyor kız.

Sarı, çok küçük bir elbise ama çoğu şey gibi Elaine’e yakışıyor. “Bir partiye gelmek ister misin?” diye soruyor.

Bir başka küçük elbisenin fermuarını çeken kız düşünürken bir taş bebek kadar yavaş ve mekanik bir şekilde göz kırpıp “Evet,” diyor. “Bu çok iyi olur.”

Yvette’i sevse de onu kaçık ve zararsız bulsa da Joan hayal kırıklığına uğruyor. Yvette, Fransa’da doğmuş ve anaokulundan beri New York’ta yaşıyor olmasına rağmen aksan izlerini

ve Avrupalı çekingenliğini koruyor. Ama Joan bale hayatının sona ereceği beklentisiyle nostaljik hissediyor ve gecenin Elaine'le kendisine ait olmasını, sadece ikisi için bir hatıra olmasını istemişti, gidecekleri yere varır varmaz Elaine'in muhtemelen ortadan kaybolacağını bilse de. Partilerde buharlaşma, hemen cümbüşün içine çekilme huyu vardı.

Dışarıda üçü merkeze giden bir taksi buluyor. Kentin yaz nefesi çöp ve benzin kokarak şiddetle pencerelerden içeri doluyor ve sıcak havada arkalarına yaslanıyorlar. Yorgunlar ama aynı zamanda enerji dolular. Gösteri, damarlarını temizlemiş gibi kanları kolayca dolaşüyor. Kot pantolonu ve bluzu Joan'u şimdiden sıcaktan bunaltıyor. Çıplak bacakları kirli, vinil koltuk kılıfına yapıyor olsa da diğerlerinin küçük elbiselerini kıskanıyor.

Sürücü aynadan dikizliyor, gözlüğünün gümüş çerçevesi trafik ışıklarının kırmızı ve yeşil kıvılcıklarını yakalıyor. Tombul elleriyle direksiyonu hafifçe, dikkatlice çeviriyor. Taksicilerin çoğu dansçılar dışarı beraber çıktığında biraz flört ediyor, gidebilecekleri yerlerle ilgili tavsiyelerde bulunuyor, ne kadar güzel göründüklerini söylüyor ama o yapmıyor. Bir çitin üzerinden komşusunu gözetleyen birisi gibi sadece aynadan onları izliyor.

Parti Astor Place yakınlarında, sarı boya dökülen ve yangın merdiveni pastan yapılmış tuğla bir binada. Elaine'in her zamanki havalı, haplı, baş döndürücü partilerinden değil de başka bir şey. Sadece bir parti, dumanlı bir dairede toplanmış uyuşuk insanların nemli kalabalığı. Stereo müzik setinde Edith Piaf şakıyor. Joan'un Yvette için kaygılanması gerekmiyordu. Kız Fransız müziğini bir hoş geldin işareti olarak algılıyor ve karşı köşedeki şişelerle dolu masaya doğru gidip küçük, yan yan *bonjour*larla* birlikte ilerlerken yabancılarla selamlaşıyor.

“İçki?” diye soruyor Elaine.

“Hayır, kilo vermem gerekiyor.”

Elaine çantasından bir paket sigara çıkartıyor.

* (Fr.) İyi günler, merhaba, günaydın. (ç.n.)

“Bir tane ister misin?”

“Hayır, sağ ol.”

Elaine’in sigarasını yakarken büzülmüş dudaklarının ve kal-kık kaşlarının çevresinde bir bilmişlik dolaşiyor.

Joan, Yvette’le ilgili “Neden hâlâ bu Fransız numarasını ya-pıyor hiç bilmiyorum,” diyor.

“Sadece Fransız gibi davranacak kadar Fransız. Bilmiyo-rum, ona bir bak. İşe yarıyor. Uygunuz olduğunu düşünmem gerekiyor ama düşünmüyorum.”

Birlikte insanların arasından bakıyorlar. Eğreti barda, Yvet-te uzun boylu ve muhteşem bir siyah erkeğe gülümsüyor. Göz-lerini devirip yan tarafa bakıyor, ağzının kenarıyla bir şey mı-rıldanırken adam eğiliyor.

“Ben bir içki alacağım,” diyor Elaine. “Ve umarım çok uzun boylu bir erkek.”

Joan kolunu tutuyor.

“Hayır, yapma. Seni bir daha hiç görmeyeceğim. Kaybola-caksın.”

“Burası küçük bir yer.”

“Bir yolunu bulursun.”

“Benimle gel o zaman. Şu tarafa beş adım. İstersen birbiri-mize bağlanalım.”

Joan arkasından gidiyor.

“Bu partiyi nereden duydun?”

“Birkaç ay önce evi burası olan bir adamla beraber eve gittim ve sonra da geçen gece onunla karşılaştım. Hoşlandığını söyledi. Gelmeyecektim ama sonra sen... O, o nerede? Ha, işte şu.”

Kalabalığın arasındaki dolgun, soluk dudaklı ve küçük, so-luk gözlü bir kafayı işaret etti. Bir kadının kızıl buklelerinin kısmen örttüğü kafa nazik bir şekilde sallanıyor, muzipçe gü-lümsüyor. Kadınların eğlenceli erkeklerden hoşlandıklarını sa-nan bir erkeğin gülümsemesi bu.

“Yakışıklı.”

“Değil mi? Bence de öyle.” Elaine bir kupaya bourbon dolduruyor ve şişeyi uzatıyor. “Emin misin?”

Joan başını sallıyor.

“Senin bütün erkeklerin yakışıklı.”

“Bu adama erkeklerimden biri demezdim. Derdim ki... Christopher? Emin değilim. Onu tekrar gördüğümde sormalıydım ama kabalıkmış gibi geldi. Belki de çaktırmadan buradaki birinden öğreniriz.”

“Bay K dışında. O yakışıklı değil.”

“Bay K'nın yakışıklı olması gerekmiyor. O bir dâhi. Bunu biliyorsun. Arslan'ın da yakışıklı olması gerekmiyor.”

“Arslan yakışıklı.”

“Hayır, Arslan seksi. Neyse, Bay K gibi bir dâhi değil. Bay K yaratıyor. Bay K her şeyi değiştirdi.”

“Lütfen bana erkek arkadaşınla ilgili daha fazla şey anlat. Şu eski, gey erkek arkadaşınla ilgili.”

Elaine sigarasını boş bir şarap şişesine hafifçe vuruyor, temkinli.

“Etiketler zaman kaybı. Sahip olma isteği de öyle. Onun ne olduğunu biliyorum.”

Joan uzun bir solukta “Tanrım,” diyor. “Artık umursama-manın ne kadar özgürleştirici olduğuna inanıyorum. Bu gece Arslan'ı sahne kapısından Ludmilla'yla beraber çıkarken gördüm ve kendimi öldürmek istemedim. Nihayet. İyileştim. Cenneteyim.”

“Hımm.” Elaine sigarasından bir nefes çekiyor, şarap şişesinin içine atıyor. “Bence hamilesin.”

Joan gülümsüyor ve muşamba kaplı yere ayağının ucuyla bir yay çiziyor.

“Gözlemeler yüzünden mi?”

“Son zamanlarda sürekli hoşça kal diyor gibisin. Sanki bir otobüsü yakalamak üzere gibisin.” Elaine onu inceliyor. “Jacob’a söyledin mi?”

“Hayır.”

Joan kesin olmayan bir şekilde tanımlanan Christopher’ın bir sürahiyle dolaşmasını, insanların bardaklarını ve kupalarını doldurmasını seyrediyor. Ona doğum öncesi vitaminleri veren doktor dışında hamileliğiyle ilgili ilk kez konuşmuş oldu ve Jacob’ın adı ağır, ani bir gelecekle yüklü.

Lisede Jacob’a yönelik zayıf cinsel merakının, genel cinsel merakının bir yan ürününden daha fazla bir şey olmadığına karar vermişti. Daha gençti ve bu seksî değildi. Küçük, tel çerçeveli gözlük takıyordu, ki bu o zaman önemli bir şey ifade ediyor gibi görünüyordu ve apaçık bir şekilde ona bağlıydı ama bu seksî değildi ve akademik açıdan parlak ve biraz güvensizdi. Hayır, seksî değil, seksî değil!

Joan ise yararını gördüğü bale marifetine, narinliğine, esnekliğine ve bedensel açıdan hantal olamayacağı kadar içine işleyen zarafete sahipti. Bir sürü erkek onunla flört etmek istiyordu ve onlarla flört etmek kolayken Jacob’la flört etmek öyle olmazdı.

Ama birbirlerine bakmadan, konuşmadan, sinemada yan yana otururlarken, onun annesi dışarıda olduğunda kanepede televizyon seyrederek Jacob o kadar hareketsiz dururdu ki onun kendisini dizginlediğini, ne istediğini ele verecek her türlü harekete karşı temkinli olduğunu ve kendi içindeki gizli bir duyu organının ona doğru döneceğini, yoklayacağını, düşüneceğini hissediyordu.

“Bunu bilerek mi yaptın?” diye soruyor Elaine.

“Elbette hayır.”

“Sadece Arslan’dan kaçmakla ilgiliyse bunu yapamazsın.”

Gebe kaldığından beri Arslan’ın adının yarattığı elektroşok azalmış, sadece hafif bir vuruşa, birbirine dokunan iki zayıf tele dönüşmüştü.

“Öyle değil. Gerçekten öyle değil. Her şeyden kaçıyor olabilirim ama gitmek zorundayım. Başka bir şey bulmak zorundayım. Bale senin için gerçek bir hayat. Sen yapacaksın. Benim için öyle değil.”

“Bunu bilerek yaptın.”

“Yapmadım!”

“Fark etmez. Artık oldu. Ama zorunda değilsin. Şey yapabilirsin, yani, sadece topluluktan ayrıl. Bebeği doğurma. Bir iş bul. Başka bir şey yap.”

Joan ciddi bir şekilde başını sallıyor.

“Öylece bırakmaya karar veremedim. Bunu düşündüm. Ama ben korkağın tekiyim. Dans etmiyorsam kentte kalamam ve başka nereye giderim ya da genel olarak ne yaparım, bilmiyorum.”

“Yani bütün bunları senin adına çözmesi için Jacob’a güveniyorsun. Bütün bunlar gerçekten de karmaşık görünüyor Joan. Jacob’a üzülüyorum. Şu anda ölüm fermanının verildiğini bilmeden Şikago’da dolaşılıyor.”

“İsteddiği şeyi alıyor.”

“Yaa, öyle mi?” Elaine paketinden bir sigara daha alıyor. “İyi o zaman. Çok merhametlisin.”

“Bana bir sigara ver, lütfen.”

“Sigara içmemelisin.”

“Biliyorum. Bu son olsun, artık bırakıyorum. Her şeyi bırakıyorum. Her şey farklı olacak.”

“Kaçınılmaz olarak.”

Söyleyecek başka bir şey bulamayınca çevrelerinde sis kadar hafif süzülen partiyle ilgileniyormuş gibi davranıyorlar. Joan bir dizi erkekle göz teması kuruyor. Gevezelik ederken, omuzlarının üzerinden etrafa bakarak gevezelik edecekleri bir sonraki insanı arayan türden erkekler bunlar. Kalabalık kımıldanın-

ca ev sahibinin soluk kafasının, şal desenli bir tulum giymiş sarışın bir kadının hızlı hareket eden ağzına doğru dikkatle eğildiği görülüyor.

Joan “Beni Christopher’la tanıştırmıyorsunuz?” diyor.

JOAN UYANIK YATIYOR. Yanındaki adam uyuyor. Üstelik horlarken bile kibar. Adı Tom, Christopher değil. Muhtemelen bir başka Christopher. Elaine’in gece dünyasından yüzerek geçmiş, NYU’da İngilizce dalında yardımcı doçent olan bu yakışıklı Tom’la beraber patikaları aşılıyor. Yatağı bohem zevkleri olan bekâr bir erkek için şaşırtacak kadar temiz ve güzel kokuyor. Joan onun yattığı sondan bir önceki erkek olup olmayacağını merak ediyor.

Sarı gece soluk çarşafa bir pencere karesi düşürüyor. Tom uykusunda kaba bir ses çıkarıyor. Hücreler çoğalmaya devam ediyor. Joan avcunu karnına bastırıyor, yaşamın bir lale soğanı gibi ekildiği o noktayı hissetmeye çalışıyor. Genelde yabancı bir erkekle beraber yataktayken -çok fazla olmamıştı- uyumakta güçlük çekiyordu çünkü daha yeni ve derinlemesine keşfedilen ve şimdi uzak olan, uykusuna saklanmış yabancı bedenin yakınlığına kafası takılıyordu. Ama Tom’un ona karşı bir merakı yok.

Kendi tenine dokunuyor, saatin kaç olduğunu merak ediyor. Tom’un bileği saatiyle beraber yastığının altında ve odada başka bir saat görmüyor. Güneş yükseldiğinde eve ve daha sonra derse gidecek. Daha kaç kere derse gideceğini merak ediyor. Dansı bıraktığında dersler onsuz devam edecek, pazar dışında her gün. Dünyanın dönüşünün bir parçası. Piyanonun çıkacak ve tıkırdayacak ve Bay K o olmayan kızlara “Hayır kızım, böyle,” diyecek. Bale barındaki boş alan hemen kapanacak. Ama birkaç gün daha istiyor, bir ya da iki hafta. Hücrelerin piyanoya, Bay K’nin alkışlayan ellerine, *bir pa pa pa, iki pa pa pa, ve YUKARI pa pa palarına*, kendisinin *batte-*

*ment*lerinin* ritmine doğru büyümesini istiyor. Şimdiye kadar aynı onun gibi giyinmiş, onunla aynı anda hareket eden yirmi kadınla çevrili olduğunda bile hep yalnızdı ama hücreler ona bir yoldaşlık duygusu veriyor. Hatırlayabildiği kadarıyla ilk kez başarısızlıktan korkmuyor ve rahatlama, mutluluk gibi geliyor.

* (Fr.) Bale terimi. Vuruş, bacağın açılıp yine kapatılması, batman. (ç.n.)

Kasım 1978, Şikago

JACOB AVLUYU GEÇİP, YENİ YAĞMIŞ KARIN İÇİNDE AYAKLARINI SÜRÜYEREK EVE DOĞRU YÜRÜRKEN isyankâr bir bar gitme dürtüsüyle sarsılıyor. Joan'la bebeği görmek istemediğinden veya kendi kendine sessizce bir bira içmek bir suç olduğundan değil; bir aile babası olarak yeni konumunun birdenbire getirdiği sorumluluklar erken olduğu iddia edilebilir olsa bile benlik duygusunu yeniden ayarladığı için. Bu ayarlama, Jacob'ın bencillik anlarından utanmasına ve kızgınlık hissettiğinde suçluluk duymasına neden oldu. Joan'u mümkün olan her şekilde hoşnut etmeyi, sevindirmeyi ve Harry'ye iyi bir baba olmayı o kadar çok istiyor ki bir bira istemeye yer kalması gerektiğinden emin değil. Ya da yalnızlığa. Ya da özgürlüğe, ki bu su götürmez bir şekilde geçmişte kalan bir şey.

Hiçbir zaman özgürlüğü putlaştıran birisi olmamıştı gerçi. En başından beri yükümlülük ve sorumluluk peşinde koşmuştu ve bu yüzden daha yirmi dört yaşında doktorasının dördüncü yılında. Ayrıca yirmi dört yaşında çoktan bir erkek bebeğin babası ve kadınları çok arzulamanın asıl planının bir parçası olmayacağı aklına geldiğinden beri çok arzuladığı bir kadınla çoktan evli ama Harry'nin ana rahmine düşmesinin hevesli bir katılımcısı olmadığını ya da evliliği hayal edebildiği kadarıyla ya da çaresizce duygularını belli etmemeye çalışan bir lise çocuğuyken Joan'la evlenmek istemediğini iddia edemez.

Yılın ilk karı yağıyor. Çıplak ağaç dallarına çizgiler hâlinde yerleşiyor, gotik pencerelerin taş oymalarında danteller oluşturuyor. Yazın Green Hall'un ön cephesi Boston sarmaşığıyla kaplanıyor ve Jacob'ın ofis penceresini saran yaprak çelengi bir ağaç evin içi gibi ışığa hoş bir yeşil ton kazandırıyor. Ama şimdi de kasım sonunda sarmaşık duvarları döven ve tırmalayan bir kuru dallar ağı. Jacob rotasını değiştiriyor, sevdiği ve Joan'la Harry'nin beklediği küçük dairenin uzağındaki rutubetli bir bodrum barına yöneliyor. Dairenin Jacob kapatmaya çalıştığına çılgık çılgıca karşı koyan, bütün pis bebek kokularını üreten ve saçlarını sertleştirip derisini kaşındıran şeytani bir kaloriferi var. Hep üşüyen Joan kaloriferi seviyor ve bina sorumlusunu çağırmasına izin vermiyor. Sıcaklığında bir sürüngen tesellisi buluyor, boyaları pul pul dökülen gümüşü bobinlerin üzerine düzgünce yanlamasına tünüyor.

Barmenin fiçidan doldurduğu Old Style kupasının çoğu köpük ama Jacob'ı şikâyet etmekten alıkoyan bir bakışla veriliyor. Zaten vinil kılıfı yırtık bir taburede oturmaktan, dirseklerini yapış yapış formikaya dayamaktan, delik deşik dart tahtasına ve bir sürü Bears and Cubs ıvır zıvırına bakmaktan mutlu.

Onu buraya, Joan'un can alıcı ziyaretinden önce -ve doğrusunu söylemek gerekirse sırasında ve sonrasında bir süre- flört ettiği kadın getirmişti. Liesel, kimya bölümünde doktora öğrencisi. Barda bir adam daha var: Otuzlarında, bıyıklı, iriyarı, viskisini yudumluyor.

“Harika bir yer, değil mi?” diyor Jacob. Çalıntı saati, şimdi kendini ona teslim ettiğinden onu coşkulu ve uçarı bir hâlde getiriyor.

“Yaa, tam bir gizli cevher,” diyor adam. Güçlü bir Şikago aksanı ve saçmalamaların hoş karşılanmayacağını dostça ima eden tombul bir yüzü var.

“Eski sevgililerimden biriyle buraya gelirdim,” diyor Jacob.

“Yaa.”